Ч. 176 | Второк 9 (21) серпня 1894. | Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Події на далекім Всходї.

Здавалось би, що війна Япону з Хіною мало, або й зовсім нічого не може нас обходити. Так однакож не єсть. То що діє ся нині на далекім Входї, єсть так дуже подібним до наших відносин в Европі, як дві каплї води, а до того ще й дотикає нас, хоч посередно тим, що япаньско-хіньска війна може легко викликати якийсь конфлїкт межи більшими державами в Европі, наконець, що ся війна може дуже легко стати ся початком до розпаданя ся найбільшої і найбільше консервативної держави на Всходї, якою єсть Хіна, що безперечно в своїх дальших наслїдках мусїло би вплинути і на відносини в Европі. Длятого годить ся бодай від часу до часу глянути на то, що діє ся на далекім Всходї і послухати тих хоч дуже скупих вістий, які звідтам надходять.

Послїдна вість була та, після котрої япаньска фльота мала зачепити укріплений хіньский порт Веіґавеї і острілювала єго. Що дальше стало ся, хто побідив, не знати. Розійшла ся, що правда, чутка, що Японцї затопили знов сім кораблів хіньских, але вість ся не потвердила ся, а з другої сторони доносять знов, що Японцї під Веіґавеї не вдіяли нїчого і що там переважно виступали не военні, а торговельні кораблї япаньскі. Можна би з того вносити, що Японцям не ходило о сам порт, може о занятє єго, як більше о якусь демонстрацию, о якийсь маневр, маючий замаскувати правдиву операцию военну. Сей здогад здає ся потверджати тепер слїдуюча вість з Шанґаю, яку одержала льондоньска Times. До сеї ґазети доносять іменно, що Японцї вислали вже на Корею 50.000 войска. Хіньска фльота держить ся пасивно. (Очевидно вслїдок маневру япаньскої фльоти). В Японї опанувала всїх горячка военна; праса і бесїдники народні заохочують і бунтують нарід до величезних і честилюбизих плянів, бо доказують, що Японцї повинні здобути цїлу Хіну і Манджурию. Правительство япаньске мовчить о всїх рухах военних і не позваляє подавати о них вісти. Всї телеґрами о рухах военних япаньского войска піддають ся строгій цензурі.

З другої же сторони слїдно і якусь зміну в становищи інтересованих держав европейских в справі сеї війни. Видко, що коли Росия постановила вислати свої кораблї военні на япаньскі води і наказала концентрувати та ладити до маршу своє войско у всхідній Сибіри — очевидно, щоби не дати Японцям заняти Кореї — Анґлїя змінила свою тактику супротив Япану, она не лиш не позваляє своїм офіцирам вступати до хіньскої ґармії, але ще відкликала всїх своїх офіцирів, що доси служили в хіньскій армії, очевидно на то, щоби ослабити єї. Коли вже судьба Кореї має рішати ся війною, то для Анґлії очевидно користнїйше єсть, щоби корейский півостров остав ся під верховною властию Япану як Хіни. На случай може з сего вийти не аби який хосен для Анґлїї. Торговельні інтереси Анґлїї в Кореї не потерпіли би нїчого, а за то мала би Анґлїя в Японцях доброго союзника против Хіни і Росиї.

Але тепер входить в гру ще й другий чинник далеко важнїйший для Анґлїї як перспектива для єї полїтики в будучности. Анґлїя хоче вже тепер упечи печеню для себе при япаньскім огни і то мабуть найважнїйша причина, що она ставить ся тепер більше по япаньскій сторонї. Японцї і Хінцї потребують гроший на війну. Японцї хотять затягнути позичку в сумі 50 мілїонів долярів, значить ся 75 мілїонів зр. і кинулись до Анґлїї; Хінцї пішли шукати гроший до Берлина — і се пояснює нам зараз, для чого Анґлїя заняла супротив них трохи неприхильне становище. Чи на довго, не знати.

Але далеко цікавійшим і більше для нас поучаючим, як ся „культурна“ робота держав европейских на далекім Всходї, суть для нас ті події в Кореї, котрі остаточно довели до війни між Хіною а Япаном. То само що дїлло ся недавно в Кореї, дїяло ся давнїйше і діє ся ще й нині в Европі. Але, як звичайно буває: чоловік не видить свого під носом, за те лекше добачить чуже під лїсом. В Кореї вибухла була, як звістно, ворохобня, котрої причини мало були нам звістні. Німецкий подорожник, Гессе-Вартеґґ, надіслав тепер до Voss. Ztg. відозву, яку оголосив проводир корейских ворохобників Тоґаку-то, а та поясняє нам цїлу причину революциї. В тій відозві сказано:

„Пан повинен бути добрим для своїх слуг, а слуги повинні слухати свого пана. Коли-б наша вітчина і наші закони опирали ся на сїй науцї, то ми були би вічно щасливі. Теперішний пан, наш король, єсть добрий, справедливий і ласкавий. Великий Бог єсть сьвідком его чистоти (невинности). Коли-б він був мав собі до помочи честних і запопадливих мінїстрів, то ми були би мали мир над Кіґом і Чуном (золотий вік) і були би добродійні, як ті, що жили за пановання королів з родини Мун і Кеї. Але ми не розуміємо, що роблять теперішні мінїстри, котрі не лиш за

ОБМАНЕНА ЛЮБОВ.

(З анґлїйского. — Вальтера Бізанта.)

I.

Она була швачкою, але не з тих дорогих, що в Сіті, лише звичайною швачкою на передмістю; не могла тримати нїякої помічницї; не називала ся анї „мадам Сибіля“, нї „мадам Фелїция“, мала звичайне назвиско: Мария Айвор. Шила по домах за три шилїнґи денно, та діставала ще крім того чай і обід. Обід, що їй давали, був звичайно дуже скромний: кусник зимної, волової печенї і кілька воднистих бараболь; она рішучо волїла чай, бо хоч мусїла его пити в часї роботи, не перериваючи єї, то все таки чай побуджує троха нерви, о чім не лише жінки але й богато мужчин добре знає. Жила сама для себе, при одній честній родинї, від котрої діставала снїданє і вечеру. Комнатка на долинї, в котрій мешкала, виходила на подвіре і отвирала вид на мур від огорода, на вершку котрого видко було через чотири місяцї в роцї дикий виноград. Деколи звисала на подвіре цїла галузь того винограду і червонїла ся в осени.

Мария була сїльска дївчина, а звабили єї до міста надїя на заробок і добру заплату та намови одної єї тїтки. Она була мила, хорошенька дївчина, мала пять стіп і вісїм цалїв висоти, мала кріпкі руки, була сильна і охоча до працї та не бояла ся чорта, — словом се була дївчина, котру кождий мусїв поважати, хто єї лише пізнав. Тїтка, що була також швачкою, приготовила єї деяким паням. В наслїдок несподїваної смерти тоїж тїтки стало менше кравчинь в містї; Мария найшла вскорі добрий заробок.

Найлїпші роботи мала Мария при площи Америки. Особливо була у великій ласцї у панї Нїкльової, що рада би була дати дївчині роботи й на цїлий рік. Панї Нїкльова, властителька готелю для торговельних аґентів, сподобала собі дуже дївчину, бо на неї можна було спустити ся; она знала собі честь і уміла кождому честь віддати, була розумна, розуміла ся на своїй річи і не бояла ся нїякої роботи. Ся добра жінка любила, може нераз за скоро, привязувати ся до других женщин, але-ж так само скоро відтручувала їх від себе, коли замітила хочби найменшу познаку фальшивости, зради або надужитого довіря.

Мария була молода, мила, мала своє добре удержанє, то й не диво, що був у неї і любовник. Се був молодий, дуже гарний мужчина, старший може о шість або сім літ від неї, а за те о чотири цалї низший. Був все дуже добірно одїтий, не носив бороди, був заєдно гладко обголений, мав блїде лице, чорне волоссє, чорні як терен очи, що так лагідно і приязно дивились, а єго мягкі, ніжні руки виглядали так, немов би ще нїколи нїчого не робили. Гарний мужчина для тих, котрим такі люди подобають ся. Він видавав себе за торговельного аґента і виїздив часто в своїх справах. Котру торговлю він обслугував, не питала єго Мария нїколи. Оповідав, що всї єго свояки мешкали в Америцї, а він живе сам один — при тім зітхав. Сей молодець був трохи поетичний, часто відчитував їй стишки, що сам для неї писав; любив сумовиті пісні і найрадше читав їй такі повісти, де представляє ся дївчину, котру переслїдує якийсь падлюка, аж доки она не кине ся в мутну, холодну ріку, наговоривши вперід безлїч найчутливійших річий. Він умів і на флетї дуже чувственно грати.

Тарольд Вере — так він називав ся — залюбив ся був в Марії так, що випитував єї о всї єї справи, питав про доми, куди ходила на роботу, про тих, що давали їй роботу, про їх маєтки і доходи. Між ними було богато заможних купців. По якімсь часї перестав розпитувати про всїх инших, а став дивно займати ся всїм, що дотикало панї Нїкльової і єї готелю. Чи готель був все занятий? Кілько у ним комнат? Чи гості перебувають там за дня? А й властителька цікавила єго. Чи сидить она коло Марії підчас роботи? Чи не говорила коли що про грошеві справи? Чи не гадає Мария, що она богата? Чи не показувала Марії нїколи своїх дорогоцїнностий? І Мария оповідала єму все, що знала.

Панї Нїкльова — говорила Мария — за-

недбують свої обовязки, але ще й рабують каси державні, закривають перед нами мудрість нашого короля, а перед ним таять наші бажаня. Коли ми жалуємо ся перед ними на нашу нужду, то они кажуть, що ми злі люди, темні і нечестні та відкидають наші жалоби. Нема ані одного вірного урядника близько престола. Они всі не знають нічого. Длятого в нашім народі нема безпечности і порядку, а той стан стає з кождим днем гірший. Ми ще ледви можемо жити і страдаємо що дня від гнету правительства. Зі всїх сторін несе ся голос обуреня. Нема вже честности, нема довіря межи паном а слугами. Судьба висших а низших не єсть така, як повинна бути, бо житє стало нам тягаром.

„Кван-Са учить нас, що коли настане незгода межи людьми і в суспільности, то край мусить упадати. А тепер стоять річи ще гірше як в давних часах. Міністрам байдуже про ту небезпечність, яка грозить краєви, они не думають о нічім, як лиш о тім, щоби розбогатїли і стали товсті. Із салї іспитів (в Кореї мусить кождий урядник, коли старає ся о яку небудь посаду складати іспит, — *Ред.)* зробили млин на гроші, а посаду урядника можна собі купити за гроші. Замість наповняти скарб короля, наповняють урядники свої кишенї. Край длятого задовжив ся. Наших вісїм провінций позбавленї мяса і риби, а нарід жиє в нужді. Продайність і всякого рода злодійства окружають нас і то причина, длячого ми такі бідні та нужденні. Нарід зачинає розпадати ся, а незадовго і зовсїм загине.

„Ми темні селяни, але не можемо заложити руки і дивити ся спокійно, як та небезпечність підходить до нас.

„Тисячі а тисячі з нас нарадились в сїй справі і станули разом, щоби жертвувати наше житє і майно та помагати корелеви, нашому панови в єго змаганях для розвитку краю і народу. Настануть злі часи, алу ми просимо вас, пильнуєте своєї мирної роботи. Ми не против вас; ми будемо за вас бороти ся і за вас згинемо. Бажаємо всїм вам щастя. Нехай жиє король!“

Мабуть і в Европі не уложили би красшої і більше політичної відозви до народу, як в Кореї. Вартеґ каже, що нарід дїйстно любить короля і що король честно дбає про свій нарід, але не може нічого вдїяти супротив міністрів і урядників, котрі всї держать ся за руки і гноблять нарід. Отсе була і правдива причина революциї в Кореї а в дальших наслїдках і війни межи Хіною і Японом.

Перегляд політичний.

Минувшої суботи відбувала ся нарада австрийского міністерства під проводом кн. Віндішґреца, на котрій явили ся всї міністри. Нарада була коротка, позаяк міністри були запрошені на обід до кард. Ґруши, даний в честь уродин цїсарских. Наради міністерскі потягнуть ся через кілька днів. Буджет на 1895 р. не буде ще предметом нарад, позаяк не есть ще доси вповні уложений; стане ся то аж в слїдуючім місяци. Після N. fr. Presse має бути предметом нарад міністрів також стан виїмковий в Празї. — Рада державна буде скликана на день 16 жовтня.

В Сербії настала знов мала зміна в міністерстві; два міністри з партиї лїберальної, завязані своєю партиєю, подали ся до дімісиї. Факт сей однакож не змінить полїтики кабінету Николаєвича. — Білградскї „Мале Новине“ доносять, що проводир радикалів, Пашич, будучи в Петербурзї, заявив ся виразно за покликанєм на сербский престол одного з великих князів российских. Того самого домагає ся тепер „Застава“ виходяча в Новім Садї.

З Парижа доносять до Pol. Corr., що неправдою єсть, мовби Франция і Анґлїя спільно повідомили япаньске правительство, що не допустять япаньскої армії до походу на Пекин. Франция не має до того ніякого права і уважає, що для неї найлїпше держати ся в сїй справі неутрально.

Новинки.

Львів дня 20 серпня.

— Річницю родин Є. В. Цїсаря сьвяткував Львів дуже величаво. В навечере родин грали всї музики войскові на улицях Львова, а в сам день родин 18 с. м. стріляли на цитадели з армат рано і підчас богослуженя. Задля непогоди переглялу войска не було. На виставі три капелї войскові і приватні грали вечером, а сьпіваки з „Лютнї“ співали. Цїла площа довкола сьвітильн… фонтани була осьвітлена лямпіонами, а парк … ходнями газовими. В краю всюди відбули ся … гослуженя за здоровлє Монарха.

— Відзначене. Пенсионований дозорець … шин при заряді салїнарнім в Калуши, Антін … єецкий, одержав від Є. В. Цїсаря срібний хре… заслуги з короною.

— Краєва Рада шкільна іменувала учит… лями народних шкіл Катерину Москуру в Ск… ряві старій, Мар. Ґрембовску в Мужиловичах … родових, Ром. Костаковску в 5-клясовій женьс… школї в Яворові, Мих. Созаньского управите… 2-кл. школи в Ясеници сільній, Мар. Созаньс… мол. учителькою там-же, Фльор. Пельманівну … чителькою в Опарах, Мих. Блищака в Винник… Єрон. Гофмана управителем, а Генр. Святаль… і Мел. Мазурківну мол. учительками 5-кл. шко… в Рудках, Ем. Колянковского управителем 2-… школи в Яричеві новім, Ів. Литиньского учите… в Підлубах, Фр. Єзерского в Щеплотах, Н… Прокоповича в Покрівцях, Ів. Кревецкого в … менцї лїсній, Івана Шуховского в Надятича… Казимиру Бехерівну в Бартатові, Михайла … зака в Остріжци, Ісидора Пилецкого управител… а Брониславу Пилецку мол. учителькою 2-… школи в Ляцкій Воли, Мар. Попелївну старш… учителькою 4-кл. школи в Болехові, Ів. Фили… упр. 2-кл. школи в Пникутї, Сим. Паука уч. … Старявій, Стан. Ющака в Коровинцї, Макс. … рівця в Кульпаркові, Мих. Домазара в Любіни … ликім, Ів. Сковроньского стар. учителем 6-кляс… вої школи в Радехові, Казим. Чехака учител… в Горинї, Володим. Бучацкого стар. уч. 3-кл. шк… ли в Дрогобичи на Задвірняньскім передміст… Теод. Кондрата ст. уч. а Мих. Ґавдяка і М… Чепіля мол. учителями 6-кл. мужескої школи … Дрогобичи, Каз. Губишівну стар. учителькою 5-… школи в Бібрцї, о. Леонида Лужницкого грек… кат. катихитом при 6-кл. мужескій школї в Те… нополи, Кар. Козловского уч. в Пищатинц… Ник. Кинасевича в Доброводах, Ів. Ченстуха … Голоскові, Теод. Козаневича в Пневі, Єл. Тото… ску ст. учителькою 3-кл. школи в Язлівци, Бро… Лопушаньского уч. в Давидківцях, Єл. Раковецк… і Фр. Колчикевичівну ст. учительками 5-кл. шк… ли женьскої в Чорткові.

— Вісти личні. Є. Е. Митрополит верн… з Підлютого до Львова. Посол. Ол. Барвіньск… вернув з Карльсбаду до Львова.

— Доповняючий вибір члена Ради пов… Бібрцї з групи громад міских відбуде ся дня 2… вересня.

ходить до неї звичайно кільканацять разів на день, лише між другою а третою годиною ні, бо тогдї спить яку годинку. Се й найлїпший час до спаня; навіть воротар дрімає тогдї також і в цїлім домі буває в тім часї звичайно дуже тихо. Мария гадала, що пані Нїкльова не мусить бути богата, хоч на певно не може сего сказати та й того нїхто не може знати. Однако пані Нїкльова має кілька гарних золотих перстенїв і ланцушків, она ховає їх в шкатулцї на гроші в комоді; раз показувала їй сї річи. Комода-ж стоїть в тій самій комнаті, де Мария шиє. Тарольд питав єї ще й про богато инших річий, а Мария на все єму відповідала.

В суботу мала Мария, як впрочім і весь робочий люд пів дня вільного. В сїм дни кінчила звичайно роботу о другій годині. В инших домах не дїставала в недїлю обіду, але в готели, деѕзаедно повно їди і всьо як найлїпше приладжене, обідала як звичайно в товаристві пані Нїкльової.

II.

Було се одної суботи у вересни; погода була пречудна і було тепло як серед лїта. Мария була щасливійша як коли небудь; Тарольд вернув з дороги і они задумали вибрати ся на прогульку за місто. Трамваєм і зелїзницею хотїли виїхати до якої спокійної закутини, випили там чай, а вечером мали вертати серед щирої розмови обоє попід руки з дорогим Тарольдом. При обіді оповіла Мария перший раз пани Нїкльовій про свого милого. Добра пані була дуже урадувана. Она випитувала ся, чи він честний хлопець, яке має заняте, чи не пє та чи здоров. На ті всї питаня могла Мария дати вдоволяючі відповіди.

— Моя дорога — сказала пані Нїкльова, взявши Мариїну руку між свої товсті долонї — моя дорога, будете щасливою жінкою. — Нїчого, моя люба, не ущасливлює жінки так, як добрий муж і повна хата дїтий. Колиж ви хочете віддавати ся?

— Не знаю, Тарольд гадає, що за кілька місяців.

По обіді посиділа пані Нїкльова ще кілька хвиль і стала говорити про сьвітлі виглади, які має єї молода приятелька. Але незабаром схотїлось їй спати, она піднесла ся поволи, (се була досить зажила особа) і пішла на гору до своєї спальнї, де вскорі задрімала. Їй снило ся, що купує весїльний дарунок.

Так вибила друга година. Мария звинула роботу і відложила єї на бічний столик до понедїлка. Відтак наділа плащик і капелюх і вийшла з комнати. Аж пізнїйше пригадала собі, що комода була отворена і що на ній стояла скриночка з грішми.

В цїлім домі було тихо; аґенти торговельні повиходили на місто до ріжних склепів, служба відпочивала або дрімала, а навіть воротар заспав на своїм стільци. Мария вийшла з дому незамітно. Єсли би була уважала, коли сходила сходами на площу і коли би була подивила ся на ліво, то була би побачила голову, що цікаво з укритя глядїла на двері готелю і то з кутка площі, до котрого виходила бічна уличка. Але Мария не дивила ся на ліво; она як раз обернула ся на право і пустила ся скоро в тім напрямі домів. Тепер висунула ся за головою цїла стать чоловіка, а се не був нїхто инший лише Тарольд Вере, Мариин любовник. Тарольд направив ся просто до дверий готелю, вибіг по східцях до гори, перейшов попри дрімаючого воротаря, отворив ж… двері до мешканя пані Нїкльової і зник в …

Але за хвилю вийшов знов звідтам і оп… стив дім так тихенько, як війшов.

На горі спала пані Нїкльова. В кух… задрімали кухарка і дївки; в сїнях сопів і хр… пів воротар. Се був спокійненький сплячи… готель. А тимчасом їхала Мария трамваєм д… мів, де мав по неї прийти Тарольд.

Він прийшов годину пізнїйше. Мария … знала єго вже по ходї і побігла отворити є… двері. Усьміхнений, щасливий вступив Тарол… до комнати. Ще нїколи не привитав єї так … село, а сама гадка, що єї любить такий гарн… і гладкий хлопець, як Тарольд, майже ош… ломлювала Марию.

— Я готова, любий — відозвала ся.

— Я також; ходїм, не тратьмо часу. Н… бавом мине вересень, а там вже й зима. Ал… правда, мила, де любов в серци, там нема зим… чи так?

Мария пішла наперед і Тарольд мав в… замкнути двері, коли нараз щось пригад… собі:

— Ах, я забув палицю, — скрикнув … вбіг назад до комнати. Але сейчас вийшов … замкнув за собою двері. — Так! — сказав … себе — то й се було би вже зроблене. — … кров ударила єму в лице:

— Отже я гадаю, дорога Марие. що … шість місяців можемо повінчати ся. Ще ли… шість місяців!

III.

Коло третої години зійшла пані Нїкльов… по сходах на долину; она пробудила ся яка… недобра.

— **Войско зі Львова** пішло нині на Бібрку до Бурштина на маневри. котрі потревають до дня 2. вересня.

— **В справі руских шкіл народних у Львові** видав „комітет приятелїв рускої школи і церкви" таку відозву. Шкільні ферні кінчать ся. Малі діти, що мають 6, 7, 8, 9 і 10 років житя, треба записати і посилати до публичної школи народної. Львівскі Русини і Русинки мають для своїх малих дїтий три публичні школи народні: дві для хлопців, а одну для дівчат. Всї три рускі школи положені в середмістю, мають вигідне приміщене, відповідні прибори наукові, окремого рускому катихита, добрих і щирих учителїв і добрі та щирі учительки. Кожда школа має чотири окремі кляси з виглядом на фронт. В сих школах учать ся дїти всього того, чого учать і в міских школах польских, а крім того рускі дїти набувають в них ще знаня рускої мови і письма, рускої молитви і пісні, церковного сьпіву і обряду. Убогі дїти сих шкіл дістають даром поміч в книжках, шкільних приборах і одежи, а зимою навіть обід. 1. Взорова чотирокдясова школа для хлопців поміщена в рускім Народнім Домі, ріг Театральної і Вірменьскої улиці. 2. Міска чотирокласова школа для хлопців імени Маркіяна Шашкевича поміщена в домі ч. 28. при улици Скарбковскій. 3. Взорова чотирокласова школа для дівчат поміщена в домі ч. 6. при площи Стрілецкій. Кождий дбалий Русин-отець і кожда Русинка-мати, бажаючи добра для своїх дїтий, запише своїх синів до одної з руских шкіл для хлопців, а свої доньки до женьскої рускої школи вже в днях 29, 30 і 31 серпня с. р.

— **В Хирові** відбуло ся дня 12 с. м. отворене читальнї „Просьвіти". Хирівске міщаньство незвичайно заінтересувало ся читальнею, як показує ся з того, що в однім дни отвореня читальнї вписало ся до неї 107 членів різного пола і віку. До виділу читальнї увійшли: О. Юрий Гладилович яко голова, п. Ів. Мозола заступник голови, п. Ів. Приймa касиер, п. Вас. Пристай бібліотекар, о. Ів. Пастернак секретар і пп. Ів. Рабат та Мих. Щетиньский яко заступники виділових.

— **Снїг** упав в Татрах дня 14 с. м. По полудни того дня, коли вияснило ся, верхи гір забілїли снїгом.

— **Сьмішне завіщанє.** В однім малім містечку в Англії номер старий лікар, що рвав людям зуби. Через пів сотні лїт збирав він пильно всї зуби, що сам вирвав, і вмираючи просив в завіщаню, щоби поховали его разом з тими всіми зубами. Волю его вволили і вложили ему в домовину на вічний спочинок 30.000 зубів.

— **Що робити з фонетикою?** — питає ся якийсь „щирий" москвофіл в послїднім числї „Галичанина". Завели еї, ту фонетику, в народних і середних школах, в автономічних, фінансових, політично-адміністрацийних і судових урядах, завели на зелїзницях — словом, всюди — щож тепер з нею зробити?! Навчити ся і писати також фонетикою! — відповіли би ми, але господин „щирий" не пристане на таку раду. Він радить учити дома дїтий етимольоґічної правописи, а „успіх буде утїшительний". Успіх був би може „утїшительний", коли-б самі батьки вміли етимольоґічну правопись, але ми за свій вік мали нагоду бачити тисячі ориґінальних рукописий етимольоґічних, писаних і найтвердшими Русинами, і ні в однїй не найшли доброї етимольоґічної правописи. Кождий має свою. Як же ту порадити? Перше треба, щоби самі батьки навчили ся; але они до того за лїниві. І от успіх буде такий „утїшительний", що анї батько анї дїти не будуть уміти ніяк писати. Фонетика есть страшним ударом в области нашого народного возрожденія — нарікає „Галичанин". Всї, що маловажили правописне питанє, повинні навчити ся то реченє на память. Жаль нам дуже всїх маститих господинів, що їх таке нещасте стрінуло, такий удар в области народного возрожденія (яке то возрожденіє, раді би ми знати), і коли-б ми на таке велике горе їх мали подати яку щиру раду, то порадили-б: Навчіть ся, господинове, фонетики, самі пишіть і дїтий учіть, а успіх буде певно утїшительний. Подібну раду дали-б ми і тим великим прихильникам фонетичної правописи, що в обороні еї пишуть десятки статий — але етимольоґією.... Хитрі Малороси! Цікава річ, кого они обдурюють: чи себе, чи своїх читачів? Чи й они може вважають тепер фонетику страшним ударом?...

— **Огнї.** Від грому згоріла одна обезпечена загорода в Хотиньци в Яворівщинї. Шкода виносить 2000 зр. — Синок господаря в Липници горішній, Лавра Забава, забавив ся сїрниками; то коштувало 200 зр,, бо по тій забаві згоріла стодола. — Горовій в городецкім повітї підложив хтось огонь під хату Осипа Урбана з Ясїнної. Погорів він і ще Іван Стельмах. Шкода виносить 300 зр. В огни згоріло двое малих дітий. — В Озїрнї дня 30 м. м. згоріло 8 змгород селяньских. Шкода виносить 10.000 зр., а була обезпечена лише на 3.500 зр. — У Вигоді коло Копків в ниськім повітї згоріла лїсничівка, обезпечена, вартости 3000 зр. — В Жадовичах в перемискім повітї 4-лїтний син Антона Кубишина підпалив солому на подвірю і з того взяв ся огонь, від котрого згоріло тринайцять загород селяньских, вартости 10.000 зр. Лише один господар був обезпечений на 650 зр.— В Неводній на хуторі згоріли стайнї, вартости 2000 зр. — В Братківцях Стрийщинї дня 12 с. м. повстав з незнаної причини огонь, котрий спалив загороду Миколи і Івана Мадеїв. В тім огни згинув Микола Мадей.

— **Нещасні пригоди.** В Будилові млиньске колесо убило Гринька Кицула, 66-лїтного вдівця. — В Мостисках утопив ся підчас купелї в ріцї зарібник Кордек, жонатий, батько двоїх дїтий.— В Мізуни в долиньскім повітї сильний вихор звалив бука в поли і вбив вівчаря, що під буком стояв. Вівчар Ілько Дик мав 53 роки. — В Новосїльцях в сяніцкім повітї втопила ся дитина в ріцї. — Кілька подібних пригод було і в західній Галичинї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Ішль 20 серпня. Кн. Леопольд баварский від'їхав до Монахова. Найдост. Архікн. Альбрехт приїхав тут з Ґмунден, а на двірци повитав его Є. Вел. Цїсар.

Петербурґ 20 серпня. Контр-адмірала Развозова убив якийсь усунений зі служби низший урядник; убийство не есть політичне.

Лондон 20 серпня. Бюро Райтера доносить з Танґеру, що зворохоблені Кабілї побили марокканьске войско, котре стративши богато людий мусїло втїкати. Ворохобня розширила ся по всїх містах на полудни.

Софія 20 серпня. Вибори до рад повітових відбули ся всюди спокійно і випали в користь правительства.

— **У Львові** виходять ті лїтературні часописи і вістники: **Зоря,** ілюстроване письмо лїтературно-наукове, 72 аркушів друку на рік, коштує 6 зр. у Львові, ул. Академична ч. 8. — **Дзвінок,** ілюстроване письмо для науки і забави руских дїтий і молодежи; 36 аркушів друку. 5 зр. у Львові ул. Чарнецкого ч. 26. — **Правда,** місячник полїтики, науки і письменьства, около 60 арк. друку, 5 зр. у Львові ул. Академічна ч. 8. — **Житє і Слово,** вістник лїтератури історії і фолькльору; 60 аркушів друку 5, зр. у Львові, ул. Глубока ч. 7.

Нові книжки! Кобзар Т. Шевченка, критичне видане в гарній оправі з пересилкою 5 зр. **Записки** тов. ім. Шевченка, 4 томи по 1 зр. — **В. Чайченка:** Твори прозаічні ч. І. 80 кр. ч. II 60 кр. ч. III. 80 кр.; Під хмарним небом, поезиї ч. І. 1 зр., З народного поля, поезиї ч. II. 60 кр. — **Сибір** О. Кенана ч. I. II. 1·20 зр. — **Пролїсок.** збірник поезий Павла Граба ч. І. 20 кр.— **Словар** рос.-укр. ч. І. Уманця і Спілки, 2·50 зр.— Твори ч. І. Трохима **Зїньківского** 1 зр. — Лесї Українки і М. Ставиского: Книга пісень **Гайного** 80 кр.; Л. Українка: **На крилах пісень,** поезиї 60 кр. — Ол. Колеси „про Юрия **Федьковича**" 20 кр. — **Пани і люди,** повість Левенка 80 кр. Єго-ж **„Солдатский розрух"** 10 кр. Історичну бібліотеку і всї вичислені книжки можна купити в книгарни тов. ім. Шевченка у Львові, при ул. Академічній ч. 8.

Надіслане.

Іван Кулицкий, также **Базилевич,** родом з Глинян, зросту середного, лиця марного, чорнявий з очима чорними, зубами жовтими, слабого здоровля, вояк від піхоти, оженив ся перед 8 роками з Мариею Обробаньскою в Полюхові великім. Маючи тепер 34 лїт житя, покинув в маю 1891 жінку і до нинїшного дня нема о нїм жадної вістки, де обертає ся.

Жена его Мария і цїла родина пошукує за ним. Хто би знав, де він обертає ся, або знав, що умер, зволить донести до ґазет і до підписаної в Полюхові великім, а дістане за то винагороду. 71

Мария Обробаньска, замужна *Кулицка.*

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

Коли воротар почув, що она іде, скочив зі свого стільця, протер очи, станув у дверех і почав осторожно розглядати ся на всї боки, як пристало на воротаря.

І в кухни заворушило ся, скоро лише дівки почули тяжкий хід властительки готелю. Пані Ніклъова війшла до своеї комнати.

В комнатї не було вже Марии Айвор. Ніклъова навіть не надіяла ся еї застати. Она виймила свої рахунки і стала їх додавати та порівнювати. Незабаром пересьвідчила ся, що їй треба перерахувати гроші. Она встала і підійшла до комоди. Шкатулку з грішми, як добре пригадувала, положила в долїшну шуфляду, але еї там не було. Перешукала другу, третю, послїдну — шкатулки не було нигде. Перепуджена, стала знов шукати від долїшної, і знов еї не найшла. Тогди почала в горячці викидати всьо з комоди на землю, щоби лише найти шкатулку з грішми. Але коли вже повикидала всї річи, які лише в комоді були, пересьвідчила ся, що шкатулка таки кудись пропала.

Ще одно лиш могло бути, а то, що шкатулка з грішми могла бути в еї спальни; она-ж не раз вже брала з собою на гору. Побігла на гору поглянути, але шкатулки там не було. Війшла знов на долину і потягнула за дзвінок з цїлої сили.

Перешукали цїлу хату і всї куфри служниць; перепуджені дївки аж заходили ся від плачу та падканя, а она сама така вже стала була люта, що аж вже не могла удержати ся на ногах і мусїла випити пів чарки вишнївки, щоби не зімлїти; відтак побігла чимскорше до воротаря.

— Ви менї за се відповісте, — крикнула до него. — Ви спали, а до хати зайшов злодій!

Де-ж там! Він присягав ся, що не лише не спав за цїлий той час, але стояв таки на самих сходах перед входом. Ніхто не переступив порога крім одної швачки Марии Айвор і ніхто не входив до сїний.

Пані Ніклъова нараз чогось здогадала ся.

— Мария Айвор, — крикнула задихавшись — ах! Мария Айвор! Я еї тілько доброго зробила, а она відплачує ся менї так, що — краде шкатулку з грішми!

По заході сонця Мария і еї милий пили чай в Альфорді. Відтак вернули зелїзницею і осьмій годинї вечером були вже перед хатою. На порозї попращали ся, чи пак — хотїли попращати ся, коли нараз отворили ся двері. У вузкім присїнку стояв полїциян і панї Ніклъова.

— Марие Айвор! Марие Айвор! — закричала пані Ніклъова, заливаючи ся сльозами — я поводила ся з вами як з приятелькою, я вас любила, а ви крадете менї гроші!

— Я вам гроші украла?

— Що, украла? Моя дївчина гроші украла?—крикнув Тарольд і виступив наперед. Хто каже, що моя дївчина злодійка?

— Сїй пани пропала шкатулка з грішми, — відповів полїциян — ми найшли еї під ліжком сеї дївчини і то завинену в еї власну хустину. Скринка була порожна.

(Конець буде.)

З друкарні В. Ломньского під зарядом В. І. Вебера.